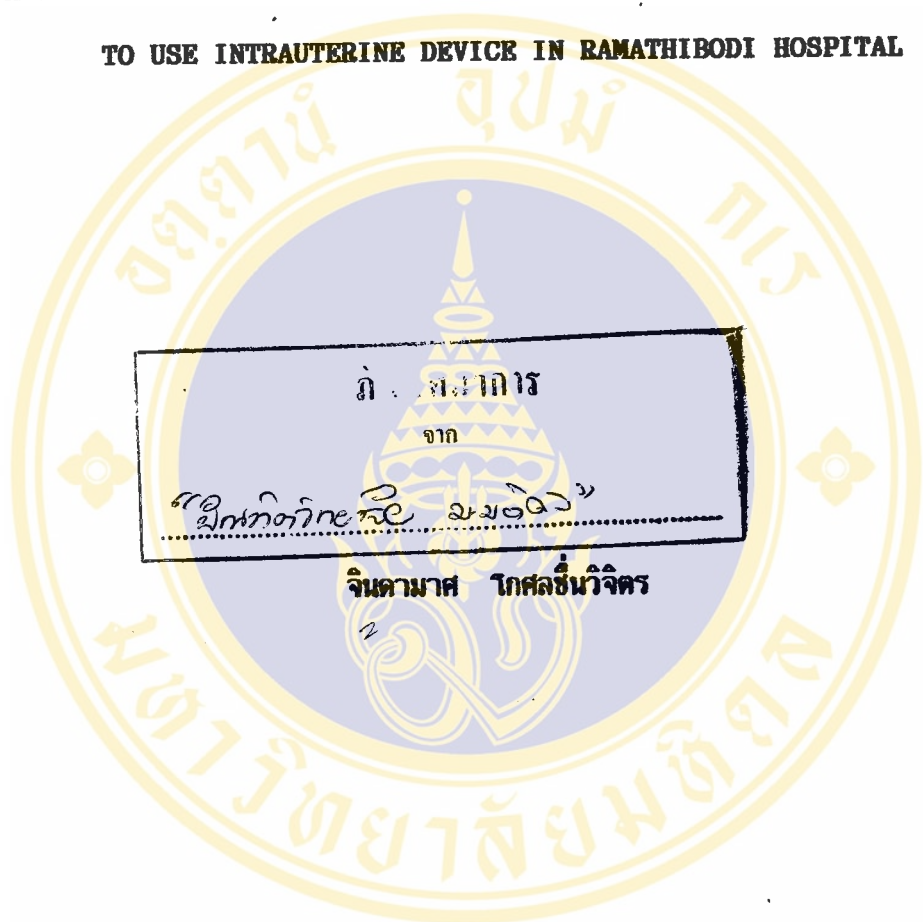

5 พ.ย. 2536

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ห่วงอนามัยของสตรีหลังคลอด
ในโรงพยาบาลรามธิบดี

FACTORS ASSOCIATED WITH THE DECISION MAKING OF POSTPARTUM WOMEN
TO USE INTRAUTERINE DEVICE IN RAMATHIBODI HOSPITAL

ก. จินตมาศ
จาก
"อิทธิพลของจิตวิทยาและสังคมวิทยา"

จินตมาศ โภศลชัยนิจิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

1. ลักษณะทั่วไปของสตรีหลังคลอดที่เลือกใช้และไม่เลือกใช้ห่วงอนามัย ในส่วนที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันพบว่า กลุ่มที่ใช้ห่วงอนามัยมีอายุเฉลี่ย 28.8 ปี มีจำนวนบุตรมีชีวิตโดยเฉลี่ย 1.4 คน ส่วนใหญ่เลือกใช้ห่วงอนามัยเพราะเชื่อว่าเป็นวิธีที่ดีกว่าวิธีอื่นๆ และมีทัศนคติในทางบวกต่อห่วงอนามัย กลุ่มที่ไม่ใช้ห่วงอนามัย มีอายุเฉลี่ย 27.4 ปี มีจำนวนบุตรมีชีวิตโดยเฉลี่ย 1.3 คน ส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีคุมกำเนิดเพราะประสบการณ์ในการคุมกำเนิด และมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อห่วงอนามัย สำหรับคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน พบว่า มีค่านิยมฐานรายได้ของครอบครัวเท่ากัน คือ 9,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความต้องการมีบุตรเพิ่มอีก เลี้ยงบุตรคนที่เพิ่งคลอดด้วยนมมารดาควบคู่กับนมผสม มีความรู้เรื่องห่วงอนามัยในระดับปานกลาง มีความเชื่อข่าวลือเกี่ยวกับห่วงอนามัยในระดับต่ำ ไม่เคยประเมินค่าใช้จ่ายวิธีคุมกำเนิด เคยใช้วิธีคุมกำเนิดชั่วคราววิธีอื่นมาก่อน ตัดสินใจเลือกใช้วิธีคุมกำเนิดในครั้งนี้อยู่ตามความต้องการของตัวเอง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้ห่วงอนามัยจากการทดสอบด้วย Chi-square มีดังนี้คือ อายุของสตรี อาชีพของสตรี การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เหตุผลสำคัญในการเลือกใช้วิธีคุมกำเนิด ความรู้เรื่องห่วงอนามัย ความเชื่อในข่าวลือเกี่ยวกับห่วงอนามัย ทัศนคติต่อห่วงอนามัย ประสบการณ์ในการคุมกำเนิด และการสนับสนุนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าดัชนีความสัมพันธ์ (Contingency coefficient) อยู่ในระดับต่ำทุกตัวแปร

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัยจากการวิเคราะห์ด้วย Discriminant analysis พบว่ามีทั้งหมด 9 ตัวแปร เรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ทัศนคติต่อห่วงอนามัย ความรู้เรื่องห่วงอนามัย การสนับสนุนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุผลสำคัญในการเลือกใช้วิธีคุมกำเนิด ความเชื่อในข่าวลือเกี่ยวกับห่วงอนามัย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการคุมกำเนิด การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา และอายุของสตรี จากการคัดเลือกตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ห่วงอนามัยนี้ สามารถนำไปสร้างสมการทางสถิติ คือ สมการวิเคราะห์จำแนกประเภท เพื่อใช้ทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้และไม่เลือกใช้ห่วงอนามัย และพบว่าสมการสามารถทำนายกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ถูกต้อง ร้อยละ 81.43 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

mean age of 28.8 years with 1.4 living child per person. The majority of them used IUD because they believed it was the best method available and they had positive attitude to IUD. The women who used other methods had mean age of 27.4 years with 1.3 living child per person. The majority of them used that particular method because of their previous experiences with only "moderate" attitude to IUD.

With similar characteristics, they mostly were labourers with family income of 9,000 Bath/month, and had primary level of education, desire to have more children in the future and fed their last child by alternating breast and milk powder. They had "moderate" knowledge about IUD and believed about rumour of IUD complication at low level. They mostly used either pills, injectables and condoms, and never thought about the cost of each type of contraception, and decided to use particular type of contraception by themselves.

2. Chi-square was used to test factors influenced the women using IUD i.e. age, occupation, breast feeding, reason of contraceptive use, knowledge and attitude to IUD, belief about rumour of IUD complication, contraceptive experience, and other personal support. By discriminant analysis, the result revealed that attitude to IUD is the most important factors which influence the woman to use IUD, followed by knowledge about IUD, other personal support, reason of contraceptive use, belief about rumour of IUD complication, level of education, contraceptive experience, breast feeding and age. Discriminant function which was constructed from these influence variables could predict all samples correctly by 81.43%.

The findings from this research could be use to improving the quality of family planning service in Ramathibodi Hospital or to other Health service .